

FONDUL PROVOCĂRILE
MILENIULUI MOLDOVA

PROCES-VERBAL nr. 2
al ședinței Grupului Consultativ
al Fondului Provocările Mileniului Moldova (FPM Moldova)

18 aprilie 2012, ora 10.00
sala de conferințe, oficiul FPM Moldova
(Chișinău, str. N.Iorga 21)

Membrii Grupului Consultativ:

1. **Sergiu Harea** - Președintele Grupului consultativ, șeful Departamentului Dezvoltare Economică, Camera de Industrie și Comerț a RM
2. **Viorel Chivriga** - coordonator, Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale "Viitorul"
3. **Valeriu Cosarciuc** - Președinte, Federația Națională a Fermierilor
4. **Victor Său** - Președintele raionului Soroca
5. **Viorel Furdui** - Director executiv, Congresul Autorităților Publice Locale
6. **Elena Dobzeu** - Primarul comunei Grozești, raionul Nisporeni
7. **Alexei Buzu** - Coordonator, AO "Centrul parteneriat pentru dezvoltare"

La ședință au fost prezenți:

Membrii Grupului Consultativ:

Sergiu Harea, Președintele Grupului consultativ, șeful Departamentului Dezvoltare Economică, Camera de Industrie și Comerț a RM, **Valeriu Cosarciuc**, Președinte, Federația Națională a Fermierilor, **Vadim Păpușoi**, specialist principal în domeniul construcției și drumurilor, Consiliul raional Soroca (în locul lui Victor Său, Președintele raionului Soroca), **Ion Beschieru**, expert CALM (în locul lui **Viorel Furdui**, Director executiv, Congresul Autorităților Publice Locale (CALM)), **Elena Dobzeu**, Primarul comunei Grozești, raionul Nisporeni, **Alexei Buzu**, Coordonator, AO "Centrul parteneriat pentru dezvoltare"

Invitați:

Valentina Badrajan, Director executiv, FPM Moldova, **Igor Perjan**, Director executiv adjunct FPM Moldova, **Anatol Usatîi**, Director, proiectul Reabilitarea drumului, FPM Moldova, **Andrei Stratulat**, Specialist Activitatea de Creștere a Vânzărilor în Agricultură Performantă, FPM

Moldova, **Ion Perju**, Director-adjunct de program, Proiectul ACED, **Ana Racu**, Specialist informare, FPM Moldova.

Ordinea de zi:

10.00 Cuvînt de salut.

Sergiu Harea, Preşedintele Grupului Consultativ al FPM Moldova

10.10 Rezultatele vizitei de studiu la expoziția internațională "Fruit Logistica", Germania.

Valeriu Cosarciuc, Preşedinte Federației Naționale a Fermierilor

10.30 Vizita de studiu în Portugalia: practici și modele în domeniul irigației valabile pentru Moldova.

Elena Dobzeu, Primar de Grozești, membru al GC

10.45 Activitățile realizate de FPM Moldova în contextul reabilitării drumului Sărăteni-Soroca

Anatol Usatii, Director de proiect, FPM Moldova

11.15 Activități de instruire pentru producătorii agricoli.

Ion Perju, Director-adjunct de program, Proiectul ACED

11.40 Discuții

Ședința a fost moderată de către dl. Sergiu Harea, Președintele Grupului Consultativ care a salutat membrii Grupului consultativ (GC) și a anunțat prezența membrilor la ședință. Din motive obiective, anunțate în prealabil, la ședință nu a fost prezent dl Viorel Chivriga, iar dl Victor Său și dl Viorel Furdui au fost reprezentați de către persoane relevante din cadrul instituțiilor pe care le reprezintă: Vadim Păpușoi, specialist principal în domeniul construcției și drumurilor, Consiliul raional Soroca (în locul lui Victor Său, Președintele raionului Soroca), Ion Beschieru, expert CALM (în locul lui Viorel Furdui, Director executiv, Congresul Autorităților Publice Locale (CALM)).

În conformitate cu cerințele Statutului FPM Moldova, cvorumul ședințelor GC este de minimum 5 membri, astfel, ședința dată a fost considerată deliberativă, la ea fiind prezenți 6 din cei 7 membri aleși.

Primul subiect: Rezultatele vizitei de studiu la expoziția internațională "Fruit Logistica", Germania. Valeriu Cosarciuc, Preşedinte Federației Naționale a Fermierilor

Dl Harea i-a oferit cuvîntul dlui Valeriu Cosarciuc pentru a prezenta subiectul nr.1 din agendă. Dl Cosarciuc a prezentat membrilor Grupului o informație amplă care vizează specificul expoziției internaționale "Fruit Logistica" la care a participat alături de un grup de producători agricoli, precum și oportunitățile existente pe piața Germaniei. Participarea la expoziție a oferit oportunitatea de a stabili contacte utile cu importatorii de fructe și legume din statele Uniunii Europene, de a cunoaște experiențe utile care vizează logistica și infrastructura post-recoltare. Au fost discutate posibilitățile promovării produselor autohtone pe piața din Germania, tehnologiile și echipamentele de pre-răcire și păstrare care oferă posibilitatea vânzării produselor pe o perioadă mai mare și la prețuri competitive. Informațiile și contactele date urmează a fi diseminate fermierilor autohtoni prin intermediul FNF. Dl Cosarciuc a menționat cu titlu de propunere, ca în viitoarele vizite de studiu să fie incluși și reprezentanți ai băncilor comerciale, companiilor de asigurare sau logistică pentru a se familiariza cu serviciile de tip "pachet integrat" oferite pentru producătorii de

fructe și legume (credite, servicii de logistică, asigurări etc.) în cadrul piețelor din spațiul UE. În viziunea dlui Cosarciuc atunci când un producător agricol vine cu produse calitative pe piață și cu un pachet de servicii conexe succesul afacerii este garantat.

În contextul prezentării date, dna V. Badrajan a întrebat despre posibilitatea fermierilor moldoveni de a exporta independent sau prin asociații de producători?

Dl V. Cosarciuc a menționat că penetrarea piețelor din UE trebuie să fie făcută doar prin intermediul asociațiilor de producători, deoarece există o serie de cerințe vamale, fito-sanitare care ar putea fi depășite mai ușor grație existenței formațiunilor asociative ale fermierilor. Un alt aspect important este că producătorii autohtoni care vor să exporte trebuie să fie ajutați la o etapă inițială, și consideră că prin intermediul proiectului ACED un asemenea suport ar putea fi oferit.

Dl S. Harea a menționat că experiența occidentală ne demonstrează că băncile comerciale acordă credite preferențiale întreprinderilor mici și mijlocii ajutându-le să se dezvolte, altfel zis își cresc clienții și susține propunerea de a implica mai activ reprezentanții sistemului bancar în activități cum ar fi vizitele de studiu sau alte activități ce au legătură cu Programul de credite lansat de FPM Moldova.

Al doilea subiect: Vizita de studiu în Portugalia: practici și modele în domeniul irigației valabile pentru Moldova. Elena Dobzeu, Primar de Grozești, membru al GC

Dl Harea a oferit cuvînt dnei Elena Dobzeu. Dna Dobzeu a informat membrii GC despre rezultatele vizitei de studiu în Portugalia în cadrul căreia, alături de reprezentanții Asociațiilor Utilizatorilor de Apă pentru Irigații s-a familiarizat cu experiențele portugheze în managementul sistemelor centralizate de irigare, inclusiv aspecte financiare, tehnice și fiscale. Ea a menționat că vizita a oferit o serie de modele care merită a fi preluate în Moldova, a apreciat faptul că în cadrul vizitei au participat reprezentanții Apele Moldovei, ceea ce va oferi un dialog pozitiv în viitor privind stabilirea costurilor și gestionarea sistemelor de irigare. (Anexa 1)

Al treilea subiect: Activitățile realizate de FPM Moldova în contextul reabilitării drumului Sărăteni-Soroca. Anatol Usatfi, Director de proiect, FPM Moldova

Dl Anatol Usatfi a informat membrii GC despre evoluția implementării activităților privind lucrările de reabilitare a celor 93 km a drumului Sărăteni-Soroca și i-a asigurat că atît procesul de selectarea a companiilor care vor supraveghea procesul de reconstrucție, precum și cel de selectare a entităților care vor realiza lucrări de reconstrucție se încadrează în termenii planificați. Dl Usatfi a precizat că în mai urmează a fi semnat contractul cu companiile care vor efectua lucrările de reabilitare, iar demararea lucrărilor propriu-zise va avea loc în august-septembrie, deoarece în termen de 4 luni de la semnarea contractului, companiile trebuie să se ocupe de mobilizarea echipamentelor, tehnicii, serviciilor etc.

Dl Alexei Buzu, a întrebat despre procedura depunerii contestărilor la procedura de achiziții privind reabilitarea drumului și dacă aceasta poate bloca procesul de semnare a contractului? Și cum sunt apreciate acest riscuri?

Dl Anatol Usatfi a informat membrii GC că în cadrul FPM există un sistem de management al riscurilor și a precizat că riscurile, de regulă, sunt precedate de a un proces de selectare netransparent. De asemenea, procedura depunerii contestărilor este reglementată de politicile Corporației Provocările Mileniului care prevede termene, persoane responsabile și acțiunile necesare care trebuie să fie urmate.

Dl Cosarciuc a întrebat dacă pentru lucrările de reabilitare a drumului vor fi contractate companii locale?

Dna V. Badrajan și dl A. Usatîi au făcut precizările de rigoare privind criteriile de selectare a companiilor, care trebuie să dețină o cifră de afaceri relevantă, să aibă experiență internațională etc. - condiții pe care agenții economici locali nu le întrunesc. Cu toate acestea a fost specificat că companiile locale vor putea fi subcontractate la executarea lucrărilor de către companiile internaționale cu care va fi semnat contractul.

Dl S. Harea a menționat un alt risc cum ar fi creșterea prețurilor la materia primă și a întrebat dacă aceasta nu ar putea afecta lucrările de reabilitare? Există prevederi pentru neexecutarea contractului?

Dl A. Usatîi a precizat că de obicei în contractele internaționale există formule de ajustare a prețurilor, evitîndu-se astfel periclitarea procesului de lucru. În ceea ce privește neexecutarea lucrărilor, dl A. Usatîi a precizat că contractul va prevedea garanția de bună execuție, precum și alte pîrghii și penalități, menite să responsabilizeze companiile.

Al patrulea subiect: Activități de instruire pentru producătorii agricoli. Ion Perju, Director-adjunct de program, Proiectul ACED

Dl S. Harea a oferit cuvîntul dlui Ion Perju, care a prezentat o informație succintă privind rezultatele activităților organizate în primul an de activitate și cele demarate în anul curent de către proiectul ACED. Prezentarea D-lui Perju s-a referit la activitățile de bază ale proiectului inclusiv, dezvoltarea relațiilor de piață, dezvoltarea programelor de instruire, asistența tehnică oferită producătorilor agricoli și crearea unui mediu regulatoriu favorabil pentru afaceri. Totodată, Dl. Perju a informat membrii GC că în anul curent vor fi desfășurate activități de proiect și în Transnistria, cu suportul USAID. De asemenea, Proiectul va acorda suport în participarea la diferite expoziții agricole, pentru a contribui la promovarea produselor agricole și penetrarea altor pieți țintă, totoadă oferind noi cunoștințe fermierilor din Moldova. Cu referință la instruire, dl Perju a menționat că conform Planului de instruire ACED, urmează a fi organizate activități focusate pe fiecare lanț valoric. În anul curent, fermierii din diferite zone ale țării vor avea oportunitatea de a beneficia atât de instruire teoretice care vizează managementul vânzărilor și promovarea producției agricole, precum și activități practice care vizează diferite etape ale creșterii legumelor, fructelor sau a strugurilor de masă, care vor fi realizate în livezi, plantații viticole etc. O altă activitate specifică ține de crearea unui mediu de afaceri regulatoriu care prevede deschiderea unui laborator fito-sanitar și identificarea constrîngerilor pe care le au producătorii (certificarea produselor, accesul la semințe, fertilizanți etc.). Ulterior urmează a fi propuse recomandări de modificare a legislației, pentru a loba interesele producătorilor agricoli.

Dl S. Harea a întrebat despre cum urmează să fie diseminat Ghidul investițional elaborat de ACED?

Dl I. Perju a precizat că Ghidul este o publicație utilă pentru investitori, deoarece arată pașii pe care acesta trebuie să-i urmeze. Va fi publicat în limbile română și engleză și va fi făcut public în viitorul apropiat.

În conformitate cu deliberările din cadrul prezentei ședințe, Grupul Consultativ **HOTĂRĂȘTE:**

1. A continua cooperarea cu APL, asociațiile de business și asociațiile profesionale ale producătorilor agricoli în vederea diseminării informației relevante și a studiilor și rapoartelor care îi vizează;

2. A demara un dialog mai activ cu reprezentanții sectorului bancar, Federației Naționale a Fermierilor în vederea elaborării unei matrice eficiente de preluare a practicilor europene în ceea ce ține de creșterea și comercializarea produselor agricole, fiind examinată oportunitatea includerii reprezentanților băncilor în componența delegațiilor din cadrul vizitelor de studiu sau a altor activități relevante realizate în cadrul Programului COMPACT. Examinarea oportunității de invitare la evenimente a reprezentanților Asociației băncilor și asiguratorilor.
3. A organiza următoarea ședință a GC la finele lunii iunie (ora și data rămîne a fi stabilită de comun acord cu membrii GC în a doua jumătate a lunii iunie).

Sergiu Harea
Președintele Grupului Consultativ

Alexei Buzu
Membru al Grupului Consultativ

Inga Burlacu
Secretarul Grupului Consultativ
specialist relații publice și media, FPM Moldova

